BINTI ZAINAB AZIZ

(NA...HARRY KOMBE)

Akiwa mzalia wa Mombasa, Binti Zainabu amekusanya mengi akiwa bingwa wa vipindi vya Television vya Ngonjera nchini Kenya. Ufanisi wake wa lugha na kinaganaga cha mitindo yake hufanya michezo yake ya kuigiza kuwa kweli.

Akihojiwa alisema akiwa mwalimu wa michezo hiyo huwa na lengo la kutoa mafunzo kupambana na matatizo ya Kijamii katika Afrika mashariki inayoendelea.

Alisema Television ni chombo kinachoweza kuleta mafunzo katika kila sehemu ya maisha ya binaadamu - akiwa nyumbani, kazini na hata katika jamii.

Alisema akiandamana na mtaalamu wa Lugha Bwana Kiweke hupata msingi na lugha inayofaa ya kuelimisha na kupambana na malimwengu ya kisasa.

Yeye hupenda kusoma vitabu na kujielimisha Kifaransa. Hupenda sana kushirikiana na nduguye Binti Zamzam katika vipindi vyake vya NGONJERA ambaye huonekana kila mara katika Sauti ya Kenya Television.

Waswahili wenyeji Pwani na Visiwani

WASWAHILI ni watu asilia katika sehemu za Mwambao wa Kenya na Afrika mashariki ingawa sasa mipaka ya mataifa ya Afrika mashariki imewagawanya, lakini ni watu wamoja, wenye asili moja.

Na S. A. Al-Ismailly

Kwa ufupisho'Waswahili wamegawanyika katika Makundi manne makubwa:

•Waswahili wanaoishi Mombasa na karibu ya Mombasa katika Pwani inayojulikana kwa jina la asili la Pwani ya Nyali,

•Waswahili wanaoishi sehemu za Pwani ya Kenya na hata kufikia pwani ya Banadiri huko Somalia kusini

•Waswahili wanaoishi katika sehemu kadha wa kadha za Pwani ya Tanzania bara na haswa katika sehemu inayojulikana kwa jina la MRIMA na kuongea aina ya Kiswahili kijulikanacho kama Kimrima

•Waswahili wanaishi katika Visiwa vya Pemba (Wapemba) na Unguja (Wahadimu na Watumbatu)

•Waswahili wameenea katika visiwa vya Ngazija (Comoro), Malagsy na sehemu kadha wa kadha za Msumbiji, visiwa vya Sheli Sheli, Mafia na visiwa kadha katika bahari ya Hindi mkabala na Afrika Mashariki.

Ni hivi majuzi tu ambapo Tamim wa Makabila matatu ya Waswahili wa Kenya (Watangana, Wakilindini na Wachangamwe) alifariki naye ni Marehemu Sheikh Ali bin Mohamed bin Abdalla Mtangana. Marehemu Sheikh Ali alitawazwa kama ilivyo desturi kuwa Tamim (Mzee) wa Makabila hayo matatu, na baada ya kifo chake Naibu wa Tamim Sheikh Nassor Khalfan ambaye ni maarufu sana kwa jina la Nassor Chaka alianza kushikilia mamlaka ya Utamim mpaka atakapotawazwa rasmi katika sherehe inayolingana na utamaduni wa Waswahili.

Makabila ya Waswahili yanausiano mkubwa kati yao yakishirikiana mwani makabila 12 ya Waswahili wa Pwani ya Kenya yanalingana vile vile na Miji kumi na Miwili au Miji Ithnashara (Ithnashara Taifa) - Taifa ambazo ni jumla ya Mataifa Matatu (Wakilindini Wachangmwe na Watangana) na Miji Tisa (Kati yao ni Wamvita, Wajomvu, Wajunda, Wakilifi, Wapate, Wabaajun, Wafaza, Washaka, Wakatwa).

Kutokana maelezo ya Sheikh Hyder Matano Mataifa Matatu ya Waswahili (Watangana, Wakilindi na Wachangawe) wanauhusiano na Wadigo na Waduruma.

Na yale makabila tisa wanauhusiano na Giriama, Rabai,, Chonyi, Jibana, Ribe, Kauma na Kambe ambao wakijumlika na Wadigo na waduruma wanajulikana kwa jina la (WAMIJI—KENDA).

Kufahamu uhusiano wa ndani kati ya makabila 12 ya Waswahili wa pwani ya Kenya, ni lazima mtu kufahamu asili za uhusiano wa kabila hizo, au ya Waswahili au jamii au ukoo, ama fuko la kila kabila.

Fuko la kila kabila ya Kiswahili hujulikana kwa jina la Mbari na kwamba kila MBARI ina maana muhimu na ni ya pekee. Hebu natuchunguze Kabila zifuatazo na MBARI zao:

KABILA YA WAKILINDINI (Ina jumla ya Mbari nne)

•Mbari ya Mwinyi Nguti wa Mwinyi Mwenzangu

•Mbari ya Mwinyi Hunzi

•Mbara ya Mwinyi Kombo wa Dani

•Mbari ya Mwinyi Kae wa Pembe

•Mbari ya Mwinyi Hudumzi

KABILA YA WATANGANA (Ina jumla ya Mbari nne)

•Mbari ya Mwinyi Muli

•Mbari ya Mwinyi Mjaka

•Mbari ya Mwinyi Umbwi

•Mbari ya Mwinyi Ngwisa

KABILA YA WACHANGAMWE
(Ina jumla ya Mbari tano)

•Mbari ya Mwinyi Kitue

•Mbari ya Mwinyi Mgosi

•Mbari ya Mwinyi Faki

•Mbari ya Mwinyi Koba

•Mbari ya Mwinyi Ngovo.

Mwenyekiti wa Swahili Welfare Society, Bwana Mohamed Amran ambaye pia ni Meneja wa Ferry ya Likoni, amesema kwamba Waswahili wana miezi yao na mwaka wao ambao wajulikana na huingia katika sehemu ya kumi la mwisho la July au kumi la mwanzo la August kila mwaka. "Kibunzi" alisema ndio mwisho wa mwaka wa Waswahili, na siku ifuatayo huwa ndio mwanzo wa mwaka.

Vazi la Waswahili na utamaduni wao ni wa asili yao pia. Vazi, la Waswahili huwa kiatu cha kubadhi, na kanzu y... zi na kofia ya vito na k... Ususi wa mikeka, makaw... wala na vihangaisho ni k... mabibi wa Kiswahili. W... wa Kiswahili wana michez... o kama vile "geli", "... "kibe", "ukuti", "kizuiz... kadhalika.

Bwana Amran ametoa ... kwa Waswahili kuhifadhi ... na utamaduni wao ili w... wasije wakajinasibu ku... na mila hizo zao au ku... kabisa. Alisema yasikitish... potea kwa ada za "P-hat..." "ndongowa" zimetoweka.

•Marehemu Sheikh Ali Mohammed bin Abdalla Mtangana.

•Sheikh Nassor Khalfan Tamim mpya.

•Bwana Abdul Aziz A... Katibu Mtendaji Swahili Welfare Society (Kenya).

Kutoka kushoto:
Mbunge wa Mombasa kaskazini, Bwana Said Hemed; Mbunge wa Mombasa ya kati, ambaye pia ni mwenyekiti wa Kanu, Bwana Shariff Nassir, wakiongea na mwenyekiti wa KFF (Kenya), Bwana Kenneth Matiba.

Sanaa na Utamaduni

MZEE Omar Kozi Bakari Mwakituko wa kijiji cha mwapala huko Shimba Hills amebuni kijiji cha Utamaduni na Sanaa za Mwafrika katika juhudi zake za kuhifadhi mambo hayo yasipotee. Kijiji hicho kilicho karibu na shule ya msingi ya Mwapala hivi sasa kina makundi ya wacheza ngoma za kiasili wakiwa pamoja na kundi la Wamasai, Waduruma na Wamakonde. Alisema lengo la kijiji hicho pia ni kuwakaribisha watalii kwa bei nafuu, pamoja na wananchi wote. Baadhi ya kazi mbali mbali za sanaa zinapatikana katika kijiji hicho na watalii wameanza kutembelea huko.

Sheikh Idrees

MWENYEKITI wa Umoja wa Islamic Foundation Sheikh HafIDH IDREES amewashauri vijana wa Kiisilamu wa Ansar Muslim kuepukana na mitindo ambayo inahatarisha utamaduni wao na wa dini yao. Sheikh IDREES alikuwa akiwahutubia Ansar Muslim Youths huko Memon jamia Mosque-Kuze. Alisema Quran tukufu ndio mwangaza kwa mengi.

Wachuuzi Furahani

MAMIA ya wachuuzi katika manispaa ya Mombasa wameipongeza idara ya afya ya baraza la Mji kwa kuondoa ile amri ya kupiga marufuku uuzaji wa vitu kadha katika barabara za mji. Mwenyekiti wa chama cha Wachuuzi Bwana Kioko Mulli alisema hatua hiyo imeleta nafasi kwa wananchi wengi kuweza kujimiliki na kusitiri jamii zao kwa maisha na elimu.

Waisilamu - Pwani (Kenya)

UMOJA wa Muslim Youth Cultural Society utasimamia mtihani wa kwanza wa Quran katika Ansar Muslim Hall, Msikiti wa Sindi-Kuze. Mtihani utaanza saa mbili asubuhi, tarehe 19 November, 1978. Alisema Katibu Mtendaji wa Umoja huo Maalim Ahmad Bashir. Washindi watapatiwa zawadi, pamoja na walimu wao. Shule kadha na Madrassa za Kiisilamu zinatarajiwa kushiriki.

Kuwasaidia Waliopatikana na Maafa Huko Ndau, Wilayani Lamu.

MNAMO TAREHE 10 October mwaka huu jama... zaidi ya mia moja zinazoishi huko NDAU wila... yani Lamu, zilipoteza makao yao kwa moto mku... bwa uliozuka katika sehemu hiyo. Si makao tu ya... liopotea katika moto huo, wananchi walipoteza hata vitu vyao na mali nyingi mno.

Mbunge wa Lamu Mashariki Bwana M. O. Mzamil, alise... kijiji hicho cha Ndau, sasa kinakabiliwa na ukosefu wa ma... kwa watu hao waliopatikana na msiba huo. Alisema ni wa... wa wananchi wote na wakarimu wote kuwasaidia wenz... kupata makao mapya. Alisema msaada unaweza kupele... kupitia kwake kama Mbunge wa Lamu Mashariki Sanduku la Posta 33, Lamu. Msaada wote uandikwe kwa jina la "Msaa... wa Ndau"

COASTWEEK/JEMBE CROSSWORD

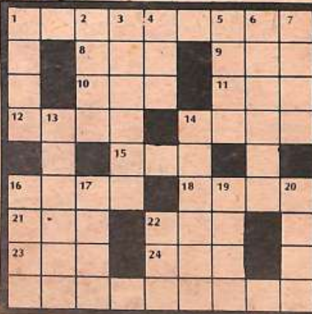

KWENDA KULIA:

1. Kiungo kikali cha chakula.
8. Paku
9. Aina ya mchezo
10. 'Order' kwa herufi za Kiswahili.
11. Kinyume cha haimo
12. Ufupi waana mpira
14. Bana kwa nguvu
15. Oni, shauri
16. Mnyama wa mwitu
18. Hamu ya chakula
21. Kama 11 kwenda kulia
22. Uteo
23. Mdudu aletae homa
24. Hutumika usiku
25. Aaibishwa, atolewa aibu yake

KWENDA CHINI:

1. Mto wa Kenya
2. Arusi
3. Tandiko
4. Aaa kama ilivyo
5. Iba
6. Nchi Afrika
7. Iooa kama ilivyo
13. Kama punda
14. 'Kingali' imepungua herufi moja
16. Mnyama kama nyani
17. Rorim kama ilivyo
19. Joai kama ilivyo
20. Tibu
22. Ubinadamu

Shindano la fumbo la kujaza maneno

Uamuzi wa majaji utakuwa wa mwisho. Hakuna malalamiko yoyote yatakayokubaliwa.

Washindi wawili wa kwanza kila mmoja atapatiwa bandali moja la Unga Wa Mahindi chapa Jembe.

Shindano hili limedhaminiwa na COASTWEEK LTD., pamoja na ATTA LTD., Mombasa.

Jawabu za fumbo hili, lipelekwe kwa muharirı COASTWEEK, sanduku la posta 87270, Mombasa, Kenya, siku alhamisi tarehe 16.11.78, saa sita mchana shindano hili litakuwa mwisho.

MOI SHIKA USUKANI, UIONGOZE JAHAZI

SAID KARAMA
Mombasa High School

Hapa nashika kalamu, karatasi mkononi,
Nazipeleka salamu, na pongezi kwa ilani,
Zifike kwa mahashumu, Raisi Moi jamani,
Moi shika usukani, uiongoze jahazi.

Sitaki iwe fununu, naitoa uwanjani,
Hizi ni habari tunu, za Mombasa kisiwani,
zako Raisi wa Kanu, na wa nchi kirauni.
Moi shika usukani, uiongoze jahazi.

Hustahili kupuzwa, Raisi mtamaduni,
Haki yako ni kukuzwa, toka bara hadi Pwani,
Mcheza kwao hutuzwa, tunu isiyo kifani,
Moi shika usukani, uiongoze jahazi.

Washasema wa fahari, Wazee wetu zamani,
Maneno yao twakiri, ni wasia wa thamani,
Subira huvuta heri, akataae ni nani?
Moi shika usukani, uiongoze jahazi.

Kwa wako mwema utuvu, ulosubiri mwandani,
Ukawa mvumilivu, na tena mwenye makini,
Leo umeila mbivu, nakupa yako nishani,
Moi shika usukani, uiongoze jahazi.

Heko wetu kiongozi, ambaye twakuamini,
Wastahili pongezi, pasi shaka asilani,

Fanya hima mtumia, Raisi twakutamani,
Kwa hamu twakungojea, Mombasa kwetu mjini,
Tupate kushangilia, karibu wetu mgeni,
Moi shika usukani, uiongoze jahazi.

Iongoze Kenya changa, isifike duniani,
Ili iwe na muanga, chini na juu angani,
Hakuna wa kukupinga, kiongozi nambawani,
Moi shika usukani, uiongoze jahazi.

Ewe kiongozi bora, chomboni ndiwe rubani,
Usukani barabara, uzuie mikononi,
Chombo kifuate dira, tuwasili bandarini,
Moi shika usukani, uiongoze jahazi.

Moi hapana maneno, sote tuko furahani,
Inshalla mambo manono, hakuna ila amani,
Twakuunga na mkono, na hasidi awe chini!
Moi shika usukani, uiongoze jahazi.

Wastahili halisi, sifazo nazibaini,
Wananchi sote sisi, twakupa yetu yakini,
Wewe ni wetu Raisi, kaa makini kiti...
Moi shika usukani, uiongoze jahazi.

Twakutakia la heri, na watu wako nyumbani
Kisha uishi vizuri, kwa afia ya mwili...
Uzidi wako umuri, upendekeze nchini
Moi shika usukani, uiongoze jahazi.

Ikwepuke kila dhiki, kwa nguvu zako manani
Na wako mwema rafiki, ambaye ni muhisani
Naye ni Bwana Kibaki, shime Kenya ijengeni
Moi shika usukani, uiongoze jahazi.

Lilipofika shairi, karibu ya kituoni,
Kwa uwezi wa kahari, Mola atakuaun...
Pamoja na mawaziri, na wote wa bungeni
Moi shika usukani, uiongoze jahazi.

Tamati kumi na tano, kima hiki wastani
Yakizidia maneno, ya tangia walakini
Wa tosha huno mfano, penye kosa samahani
Moi shika usukani, uiongoze jahazi.